

אל צוותי החינוך בבתי הספר,

ביום שלישי, כג' באייר, תשע"ו, 31 במאי 2016, יצוין בישראל וברחבי העולם "היום ללא עישון", יום זה מעלה על סדר היום העולמי את המודעות לנוקי העישון, שהרי עישון סיגריות נחשב לאחד מדפוסי ההתנהגות המסוכן לבריאות הניתן למניעה.

מבחינתנו זאת הזדמנות נוספת לשיח עם התלמידים על שימוש בחומרים מסכנים, בכלל זה טבק, ולחזק את כישורי החיים ודרכי התמודדות עם מצבי חיים ומצבי סיכון. מחקרים מראים כי הסברה ועבודה חינוכית למניעה בצד מדיניות איסור עישון במקומות ציבוריים והגבלת הפרסומות למוצרי טבק מצמצמים את שיעור ההתנסות בעישון בקרב בני נוער.

ב- 7 בפברואר 2016, כח' בשבט תשע"ו, נכנס לתוקפו הצו המרחיב את החוק למניעת עישון במקומות ציבוריים וחשיפה לעישון לפיו חל איסור עישון במוסדות חינוך. השינוי בחוק מבטא דאגה לבריאות התלמידים והבנה כי לסביבה בה נמצאים התלמידים והנורמה המקובלת ביחס לעישון משפיעה על גיבוש עמדות והחלטות האם להתנסות בעישון.

כתוצאה מהמודעות הגוברת, אנו עדים למגמה של ירידה דרמטית בהיקפי העישון בקרב מבוגרים וכן במגמה של ירידה מתונה בדפוסי עישון סיגריות ונרגילות בקרב בני נוער וצעירים. מגמה זו מצריכה מאתנו, המבוגרים: אנשי חינוך והורים, עבודה עם המתבגרים שתוביל להבנה כי עישון סיגריות היא בחירה בהתנהגות לא מסתגלת בעלת השלכות לרווחה הנפשית ולבריאות.

התפיסה המקדמת אורח חיים בריא בבית ובקהילה הינה ערך מוביל ולמשרד החינוך יש מדיניות ברורה בנושא מניעת העישון בכל שכבות הגיל. המשימה שלנו כאנשי חינוך, בעזרת תכניות התערבות, לסייע לתלמידים לפתח כישורי התמודדות עם מצבי חיים ומצבי סיכון, ובגיבוש תפיסת עולם המקדמת אורח חיים ללא עישון, ולהשפיע בכך על הפחתה של התחלות עישון בקרב ילדים ובני נוער.

תכניות למניעת עישון משולבות בתכנית "כישורי חיים" ומופעלות באופן סדיר בכל מוסדות החינוך בארץ, החל מבית הספר היסודי, בכל מגזרי החינוך. כמו כן התכניות כוללות פיתוח והעצמה של קבוצות מנהיגות תלמידים – עמיתים-המעורבות בתהליכים הבית ספריים.

בנוסף לתכניות הקיימות, בשנתיים האחרונות פועל מרכז למידה עדכני בנושא מניעת עישון "מפזרים את מסך העשן" בכ-500 בתי ספר יסודיים. לאחרונה החלה הטמעה של מרכז הלמידה בשפה הערבית בכ-150 בתי ספר יסודיים. מרכז הלמידה מיועד לתלמידי כיתות ה'- ו' והוא חלק מתכנית כישורי חיים בנושא מניעת עישון לבתי הספר היסודיים, ומסייע להטמיע את הנושא באמצעים חווייתיים.

בצד הפעילות לצמצום ומניעה של התחלת עישון המשימה שלנו כאנשי חינוך, להציע לתלמידים מעשנים את תכנית אופ"י - אימון ופיתוח יכולות התמודדות, תכנית התערבות המסייעת בהפסקת עישון ובפיתוח האופי. השנה התכנית פועלת בכ 100 בתי ספר על יסודיים ברחבי הארץ.

כמדי שנה, במסגרת הפעילויות ליום ללא עישון הבינלאומי מתקיימת גם השנה ביום ד' כד' באייר, 1 ביוני, בשיתוף "הליגה למניעת מחלות ריאה" ו"האגודה למלחמה בסרטן", התחרות

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

השנתית על שם ד"ר מרקוס ז"ל בה מציגים בתי ספר תכניות יצירתיות וחדשניות בנושא מניעת עישון.

כמו כן, לקראת ציון "היום הבינלאומי ללא עישון" אנו מזמינים את בני הנוער לקחת חלק פעיל במאבק בעישון באמצעות עיצוב סימוני אזהרות על חפיסות מוצרי טבק. תיבחן אפשרות שילובם של העיצובים במסגרת הליך החקיקה הצפוי, כעיצובי חובה על חפיסות סיגריות ומוצרי טבק בישראל.

לקראת היום הבינלאומי ללא עישון אנו מזמינים אתכם, הצוותים החינוכיים, להיעזר בחומרים המתפרסמים באתר לתכנון תכנית התערבות עם תלמידים, צוותים חינוכיים וההורים, כדי לקדם עשייה שתוביל להפחתת התחלת העישון בקרב ילדים ומתבגרים.

מצורפים קישורים לסדנאות וחומרים חדשים בנושא

בברכה
קרן רוט איטח
מנהלת היחידה למניעת סמים, אלכוהול וטבק

- חוזר מנכ"ל - היום הבינלאומי ללא עישון במערכת החינוך, תשע"ו
- התחרות השנתית על שם ד"ר מרקוס ז"ל, 2016
- תחרות עיצוב אזהרות לחפיסות סיגריות
- ממצאי סקר HBSC ישראל, לשנת 2014 - על שיעורי עישון סיגריות ונרגילה בקרב בני נוער, ד"ר יוסי הראל
- השוואת שיעורי עישון בקרב בני נוער בין שנת 2011 לבין שנת 2014, ממצאי סקר HBSC, ד"ר יוסי הראל
- "אני והסיגריה" - פעילות לחט"ע
- סדנא בנושא מניעת עישון - לתלמידי חטיבת הביניים
- "הסיכון שבעישון" - סדנא לתלמידי חטיבה עליונה
- "עישון קבוצתי - רייצ'ל מעשנת" - סדנא בנושא מניעת עישון לתלמידי חטיבה עליונה
- סדנא בנושא מניעת עישון לתלמידי התיכון - בשפה הערבית